

Unnskyld, jeg hørte ikke

Med alderen blir hørselen dårligere for de alle fleste. Det skaper utfordringer for deres pårørende.

Redusert hørsel er vanlig allerede fra 50-60-årsalderen og rammer rundt 60 prosent av alle i aldersgruppen 60-79 år. Når du passerer 80, hører det med til sjeldenhetene at hørselen ikke er nedsatt i en eller annen grad. Det er alvorlig fordi hørselen er så sentral i all kommunikasjon. For pårørende kan hørselshemmingen være en tålmodighetsprøve.

Samtaler som forstummer

Det er mange fortellinger om samtaler som forstummer fordi kommunikasjonen blir vanskeligere.

Det er mange fortellinger om tausheten.

Det er hjertesukk over at man blir så sliten av å gjenta.

Det er hjertesukk over hørselstap som skaper misforståelser.

Det er pårørende som strever fordi de opplever at den hørselshemmede trekker seg tilbake, isolerer seg.

Tålmodighet

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) oppsummerer pårørendes situasjon slik: Å høre dårlig påvirker hverdagen til den det gjelder, men også til nærpå personer/pårørende.

Du som er i familie med eller har en venn eller kollega med hørselsutfordringer kan kanskje bli frustrert over dårlig kommunikasjon. Å ha tålmodighet sier de fleste er den største utfordringen for begge parter.

Hvorfor dårligere med årene?

Kort fortalt skyldes de fleste hørselstap at hårcellene i sneglehuset i øret blir redusert, og det avgis ikke like mange signaler til hjernen som i yngre år. Ved siden av hørselstapet går også behandlingen av lyd saktere med årene, fordi hjernen bruker lengre tid på å sortere, bearbeide og videresende lydimpulsene. Det er derfor mange eldre sier de hører langsommere enn før.

Mangelfullt tilbud

Helse- og omsorgsdepartementet ga i 2018 Helsedirektoratet i oppdrag å utrede tilbudet til hørselshemmede, med hovedvekt på eldre. Begrunnelsen for oppdraget er befolkningsutviklingen. I årene som kommer vil det bli stadig flere eldre med nedsatt hørsel. Antallet som vil være 70 år eller mer kommer til å mer enn dobles fra om lag 625 000 i 2020 til over 1,3 millioner i 2060, ifølge hovedalternativet til Statistisk Sentralbyrå.

I sommer kom utredningen med tre kapitler som beskriver situasjonen. Den oppsummeres i tre overskrifter:

- (1) Mangelfull informasjon om hørselshemming.
- (2) Mangelfullt system for identifisering av hørselshemmede.
- (3) Mangel på hørselsfaglig kompetanse i kommunene.

I utredningen finner man imidlertid svært lite om problemene som pårørende til hørselshemmede opplever, selv om hørselstap er noe av det som rammer de nærmest pårørende hardest.

Tekst:

Marie Rein Bore

Journalist